

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

יומא דהילולא של ר'בן של ישראל רש"י הקדוש ר'בינו ש'למה
'יצחקי נסתלק כ"ט תמוז (ד' אלפים תתס"ה)

מעשה נורא אירע בישיבת שבט סופר' (פרשבורג) שבבגעת שאלו בירושלים. היה זה בחדש אלול שנת תשכ"ג, תלמידי הישיבה התכוננו בלב חרד לקראת יום הדין הממשמש ובא, כל אחד השתדל להגביר את ההתמדה בלימוד התורה הקדושה. רבני הישיבה החליטו, כי יהיה טוב ונעים אם יעלו כל בני הישיבה בצוותא למירון, להתפלל על הציון המצויינת של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, ועל הציון הקדוש של רבי אלעזר ברבי שמעון, שיום ההילולא שלו חל באותם ימים, בכ"ה אלול.

תלמידי הישיבה יצאו בשעות בוקר מוקדמת, מלווים בצוות רבני הישיבה. הנסיעה היתה וממושכת, מייגעת ומייסרת, כמסורת המשאית של אותם הימים, אבל האוירה היתה מרוממת. עם דמדומי חמה הגיעו למירון, נכנסו להיכלו של רש"י, אמרו את כל ספר התהילים ליד הציונים הקדושים. כשסיימו את ספר התהילים בשעה מאוחרת, שכבו לנוח מעט, ולפנות בוקר השכימו קום, טבלו במקוה הטהרה שבחצר, והתפללו שחרית.

ממירון התכוננו לנסוע לטבריה, האוירה במשאית היתה מרוממת ביותר. ואז קרה האסון הנורא, המשאית שסנעה מהר מדאי, התקרבה לעיקול הדרך באחד מסיבובי הר מירון, ופתאום גלשה הצידה מן המרכז, וסתתה אל שולי הכביש. הנהג איבד את השליטה על המשאית, ועוד לפני שהספיק לחשוב כיצד לייצבו, כבר התהפכה המשאית ונפלה הצידה בכבדות אל מורד ההר, התגלגלה למטה כמה פעמים, ונחבטה קשות מכל צדדיה בקולות זוויעה.

כשעצרה לבסוף, פרצו הזעקות הנוראות וקולות השבר. הבחורים שלא נפגעו, החלו זוחלים מתחת המשאית, כשהם מבוהלים ומזועזעים עד עמקי נפשם. מימדי האסון נחשפו מרגע לרגע, כמה בחורים נפצעו קשה, כמה באורח בינוני, וגם פצועים קל היו ביניהם. אבל למגינת הלב כל זה היה כאין וכאפס, לעומת האסון הגדול מכל, ארבעה קרבנות בנפש היו שם. הנהג עצמו יהודי ירא ה' נהרג, ועמו שלושה בחורים מן הישיבה. ההלליה התקיימה במעמד קהל עצום, וארץ ישראל היתה כולה כמרוקחה מהטררגדיה הנוראה.

שלושת הבחורים שניספו היו מצוייני הישיבה ומבחיירה. אחד ומיוחד שבהם היה שמו מרדכי פולק ז"ל, מתמיד עצום היה, ומחדש גדול בתורה. ידיו טוב היה לו למרדכי פולק, חאב הלוי שמו. מסיבות שונות הוא לא הצטרף לאותה נסיעה, וכששמע את הבשורה הנוראה, נשבר לבו לרסיסים מגדל הכאב. במיוחד היה כאבו גדול על חבירו הטוב מרדכי פולק. הוא לא מצא מנוח לנפשו, על מה יצא הקצף, למה נגזרה גזרה קשה כזאת על שלושה בחורי חמד עמלי תורה.

לאחר כמה שבועות חלם זאב הלוי חלום נורא. ידיו הטוב מרדכי פולק נגלה אליו בחלום, כשפניו מפיקות אור יקרנות, וכך אמר לו, זאב ידדי, ראיתי את צערך הגדול, ובאתי לעונדך אותך. אל תצטער על המאורע אשר קרה לנו, רק למראה עיניכם בעולם הזה הוא אסון, אבל אצלנו בגן עדן הכל נראה אחרת לגמרי, אני מאושר מאד.

דע לך, כי מיד בעלותי השמימה, הכניסו אותי לגן עדן, ופתחו בפני את שערי היכלו של התנא האלקי רש"י, שצירף אותי למתיבתא שלו, עין כן זכינו להקריב את חיינו לטובת עם ישראל, בנסיעה שכל כולה נועדה לתפילה על ציונו הקדוש. ועוד דבר, זוכר אתה את מנהגי הקבוע ללמוד בכל ערב שבת קדש שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י ז"ל, התנדע ממנו שכתבי, זוכה אני ללמוד בהיכלו של רש"י הקדוש, ואני מסתופף בצילוי בגן עדן. האם לא טוב לי, מה לך אם כן לבכות על גורלי.

בחלומי, שאל זאב הלוי את ידדיו, איך זכה להיכנס מיד לגן עדן מבלי לעמוד קודם למשפט בפני בית דין של מעלה, ולמה נקנסה מיתה משונה ואכזרית כזאת על שלשת הבחורים. ענה לו מרדכי, דע לך, שבראש השנה נגזרה גזרה על כל הישוב היהודי בארץ ישראל, אסון כבד עמד לרדת על יושבי הארץ. אבל בעל הרחמים ירחם על עמו והחליט לכפר על הכלל בקרבן ציבור, ארבע נשמות וזכות וטהורות שמתו בתאונה זו, היו הקרבן עבור כולם.

ולכן לא עמדנו למשפט, כי 'קרבן עולה' כשמו כן הוא, הקרבנות 'עולים' למעלה לרצון היישר לגן עדן, ואינם צריכים לעמוד בפני בית דין של מעלה. זאב הלוי התחזק מאד על ידי החלום, ולמד מזה, כמה גדול השכר של הלמוד כל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י בעולם העליון. ומאז והלאה התחזק מאד בלימוד פירוש רש"י כל שבוע ושבויע.

הזכויות שזוכים על ידי לימוד הדף היומי הרמוזים במסכת ב"ב

ראש ישיבת חכמי לובלין, מייסד לימוד הדף היומי רבי מאיר שפירא זצוק"ל, בכנסיה הגדולה כשהוא הציג לייסד לימוד הדף היומי, הוא הסביר, שיהודי בכל העולם יהיה לו מכנה משותף מה לדבר בלימוד, עם יהודי אחר שפוגש בקצה השני של העולם - **השותפים**.

וברגע שהוא **שותף**, מגיע פרק שני לא **יחפור**, בעברית יש היום מילה חדשה, לחפור, לא **יחפור**, לא צריכים לחפור לו למה לא באת לשיעור אתמול, כי הוא **שותף** והוא רוצה מעצמו לבוא ללימוד תורה ברבים.

ואז מגיעים לפרק שלישי **חזקת הבתים**, פתאום הבית של האדם נהיה חזק ועוצמתי, **ד' רַעְעָעָעָע** - האשה מעריכה את ההקרה של הבעל לתורה. ואז מגיעים לפרק רביעי **המוכר את הבית**, יש לו בן או בת בשידוכים שהם חלק מהבית, ופתאום כולם רוצים להשתדך אתו, ולא רק סתם להשתדך אתו, רק בדמים מרובים, הרבה כסף מוכנים לשלם בשביל להשתדך עם יהודי זה.

פרק חמישי **המוכר את הספינה**, מהרווחים, יש לו כסף לקנות ספינה ושאר רכוש. פרק שישי **המוכר פירות**, לתורה שלו יש פירות ופירות פירות, הוא עצמו אפילו לא מודע כמה פירות התורה שלו מצמיחה.

פרק שביעי **בית כור**, יש לו כסף לקנות גם שדות בלי עין הרע. פרק שמיני **יש נוהלין**, יש לו נחלה להוריש, נחלה של תורה, נחלה של כסף, יש לו הכל. פרק תשיעי **מי שמת**, הוא מת בשם טוב. פרק עשירי **גט פשוט**, הוא נותן גט לעולם הזה, והוא יושב עם הצדיקים בגן עדן. צדיקים אמרו, שמבחינתם לעבור מעולם הזה לעולם הבא, זה כמו לעבור מחדר אחד לחדר שני. שנוכה להיות חבוקים וחבוקים בכך, במסכת בבא בתרא, בשם השם נעשה ונצליח.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ב דף ז, כ"ו סיון תשפ"ד)

מאיפוא לומדים שמותר להדיח בעל קורא זקן שנחלש קולו, מתפקידו

מעשה בבעל קורא ותיק שהזדקן, הקול שלו נחלש, והציבור לא שמע את הקריאה שלו בתורה. ערכו אסיפה מיוחדת בנידון, והגבאים החליטו שאין ברירה אחרת, רק לקחת בעל קורא חדש במקומו שישמעו היטיב את קולו בכל הבית מדרש.

היהודי הזקן שהודח מהמשרה הקבועה שלו רבות בשנים להיות הבעל קורא בבית כנסת, הלך למרן הגאון רבי אייזל חר"ף זצוק"ל, וצעק שיש לו חזקה להיות הבעל קורא, ואיך מדיחים אותו מחזקתו. השיב לו מרן רבי אייזל בדרך צחות, מלימוד הסוגיא שאנו לומדים השבוע בדף היומי (ב"ב מב.) יוצא, שחזקה צריכה **קול**, ואם כן ברגע שהוא איבד את **הקול** נתבטלה חזקתו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור

הקודם ב"ב מב, י"א אדר תשע"ז)

מהו הדבר המאחד בין עשרת פרקי מסכת בבא בתרא

אתמול (כ"ה סיון) הוזמנתי לסיום מסכת בבא מציעא, בחסידות סערט וזיניץ בחיפה. נכנסתי לבית מדרש הגדול, ולכל החדרים הצמודים לבית מדרש, וקול התורה נשמע בכזה רתיחא דאורייתא, זה בוער בדף היומי, זה בוער בהלכה, זה בוער בעיון, כל אחד מוצא לו הלימוד שלבו חפץ בתורה, והסך הכל יוצא, שאורייתא קא מרתחא ביה בכל הבית מדרש. אני מחכה בהזדמנות הראשונה, להיכנס להוד כ"ק מרן הרבי מסערט וזיניץ שליט"א, לספר לו מה ראו עיני ולא זר.

ביקשו ממני בסיום, לדבר קצת על מסכת בבא בתרא. ניסיתי בדרש, לקשר את כל עשרה הפרקים של מסכת בבא בתרא. פרק ראשון **השותפים**, מי שלומד דף היומי, הוא **שותף** בלימוד של כלל ישראל, כמו שידוע שרבינו

כמה
פירות
התורה
שלו
מצמיחה

בשבת קודש שבת פרשת קרח, שבת ראש חודש תמוז, בזמן שהחזן שר קל אדון על כל המעשים, בורא עולם המציא לי את החוברת הנפלאה 'שפע חיים', דברי תורה ממרן הרבי הגאון הקדוש בעל השפע חיים מצאנז צ'וק"ל. תוך כדי הדברים הם הכניסו שם מאמר נפלא לכבוד לומדי הדף היומי, דברות קודש שאמר הרבי הקדוש כשכנס למתיבתא דקריית צאנז לפני שישים שנה, בשנת תשכ"ד. הבחורים עסקו אז במסכת בבא בתרא (ח) שרבי יונתן בן עמרם אמר, **פרנסני ככלב וכעורב**. תוך כדי שהרבי מדבר איתם בלימוד, חידש הרבי עשר מהלכים על הגמרא **פרנסני ככלב וכעורב**. כמה זה מחייב כל יחיד להיות שקוע בדברי תורה, כשהוא רואה את הדברי תורה הללו.

ואז בורא עולם הוסיף לי קוועטש נוסף **בקל אדון** על מה שאמרתי בעבר. בעבר אמרתי כך, **טובים מאורות שברא אלקיננו, מאורות הם הצדיקים, יצרים בדעת בנינה ובהשכל**, בורא עולם יצר את הצדיקים **בדעת בנינה ובהשכל, כח וגבורה נתן בהם, בצדיקים, להיות מושלים בקרב תבל**, מי מושל בי, צדיק (מועד קטן טז:).

אבל השבת, אחרי שראיתי את הפלפול הנפלא ממרן הרבי השפע חיים, חשבתי מהלך נוסף. **מלאים זיו ומפיקים נוגה**, הדברי תורה של הצדיקים, נאה **זיום בכל העולם**, מי שרואה את זה בכל העולם, הוא רואה כמה זה קלי ואנוהו הם הדברי תורה.

שמחים בצאתם, הצדיקים כשהם יוצאים מהעולם, **שמחים**, יש שמחה גדולה בעולם העליון, הם הולכים להיפגש עם אבי ורבה וכל הצדיקים. **וששים בבואם**, גם כשהם באים לעולם הזה, ששים הצדיקים. למרות שהגמרא אומרת (עירובין יג:), נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, אבל כבר כתבו שם התוספות (ד"ה נוח לו), שזהו רק בסתם בני אדם, אבל צדיק אשריו ואשרי דורו. למה הצדיקים **שמחים בצאתם** וכן **ששים בבואם**, כי הם **עושים באימה רצון קונם**, באימה ויראה הם עשו את הרצון של בורא עולם בחייהם, ובגלל זה הם זוכים, שהדברי תורה שלהם **מלאים זיו ומפיקים נוגה**, ויש שמחה בעולם העליון ובעולם הזה מכל ווארט שלהם.

כמה זה מתחרה הפלא ופלא עם הגמרא במסכת יבמות (צו:), דוד המלך אומר, אגורה באהלך עולמים (תהלים סא, ה), וכי אפשר לגור בשני עולמים, רק כשאומרים דברי תורה משמו, שפתותיו דוברות בקבר, ופירש רש"י, שפתיו נעות בקבר כאילו הוא חי.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ב דף יב, א תמוז תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מדאראג שליט"א

שבת קודש פרשת שלח, שבת מברכים חודש תמוז, שבת יומא דהילולא קדישא של אבי מורי הצדיק, רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל, בחצר הקודש דאראג, לא ישכח בסייעתא דשמיא לעולם. כי זה כמה נכסוף נכספתי לבוא בטיש בליל שבת קודש, למרן הרבי מדאראג שליט"א.

מי שהולך בליל שבת קודש ברחוב השומר בבני ברק, ופונה לרחוב רבי יצחק נפחא, הוא רואה הבדל עצום, הרחוב שמוביל לחצר הקודש לטיש, מתמלא לפני הטיש באברכי משי שצועדים בדרך ארץ, מדברים דברי תורה, וממהרים לתפוס את מקומם בטיש.

עוד לפני שנכנסתי לבנין, פגשתי את הגאון הנודע, מהיושבים ראשונה במלכות דאראג, הרב יעקב הלל אוסטרליץ שליט"א, שמקבל את פני במאור פנים נפלא, ומסדר לי מקום לשבת בטיש. אחרי רגעים בודדים מרן הרבי שליט"א נכנס לטיש, איזה מלכות בלי עין הרע, איזה דרך ארץ קדמה לתורה, איזה מורא רבך כמורא שמים, זה מחיה את הגוף והנפש.

הרבי מאיר לי פנים, זכיתי לשוחח עם הרבי שליט"א לפני הטיש, לספר לרבי על היארצייט של אבא זצ"ל, שנפטר בליל שבת קודש פרשת שלח. קשה לתאר את ההתעלות בטיש, ששרים שירות ותשבחות לבורא עולם, נפש כי נאנחה בא שבת בא מנוחה. הרבי מכבד בכבוד מלכים את שני המחוננים שיושבים לצידו, הרב פוטאש שליט"א, הרב קוסטליץ שליט"א.

בלחיים הרבי מברך את כלל ישראל בכל הברכות הכתובות בתורה, וזה הקדמה לתורה שהרבי מדבר, דברים חוצבים להבות אש. הרבי שליט"א מעיין המתגבר בתורה ובחסידידות, והציבור צמא לכל מילה שהרבי מדבר. הרבי זועק מנהמת לבו הטהור, אז אָהן קְדוּשָׁה קָען קָען נִישֵׁט זִיכָה זִיין צו תוֹרָה - בלי קדושה וטהרה אי אפשר לזכות לתורה, הא בהא תליא. והרבי מקשר את זה לסוף פרשת שלח, שהתורה מדברת על ציצית, וראיתם אותו וזכרתם (במדבר טו, לט).

זכיתי שהרבי שליט"א בטיש שלח לי כמה פעמים שיריים. מסתים הטיש, הרבי משוחח עם המחוננים שהיו השבת בבני ברק, ובאו להשתתף בטיש. הרבי מתעניין אצלי כמה שנים יש מאבא זצ"ל, בן כמה אבא זצ"ל נפטר, הרבי מאריך בשבחו של אבא, אז ער האט לַעֲכָטִי גַעֲמָאֲכֵט דִּי וְעוֹלָט - שהוא האיר את העולם, ושזכה הרבה בחייו להשפיע. הרבי מברך אותי ברכות לרוב להמשך הרבצת התורה.

השעון מורה על אחד וחצי בלילה, המנכ"ל החביב הרב אהרן פרידמן שליט"א מזמין אותי, להיכנס לאולם למטה לשלום זכר לטעום משהו. אבל אותי יותר עניין חדר אחר, חדר ממול, חדר היכל תורה של דאראג, לא יאומן כי יסופר, אברכים מבוגרים, אברכים צעירים, צעירי הצאן, יושבים ולומדים בשיא הַבְּרָעָן - בשיא ההתלהבות, זה לומד דף היומי, זה לומד עמוד הקהילה כתקנת הרבי שליט"א לפני כמה שנים, איש בל יעדר מלימוד עמוד היומי של הקהילה, השלישי לומד הלכה, ויש כמה שיעורים וחברותות על עמוד הקהילה.

לפתע ניגש אלי אברך אחד, שעובד קשה לפרנסתו כל השבוע, שאני מוזמן לבוא לשבת איתם ביחד בצוותא. חשבתי לתומי, שהוא רוצה לכבד אותי בכל מיני פירות לכבוד שבת קודש... אך בִּינֵן בִּינֵן - לא לא, טעיתי, הוא רצה לתת לי לטעום דף גמרא של אברך שיעג בתורה חצי יום, לפרנסתו הוא בעל מנגן מבוקש, ובלילה הוא מרביץ תורה, רבי יהושע פרידמן שליט"א.

ס'איז גַענוּען - זה היה מעין עולם הבא הלימוד. חשבתי בדרך חזרה הביתה, כמה צריך יהדות לבורא עולם, שיש בכלל ישראל חסידות דאראג, שממקום מושבם ברבי יצחק נפחא, הם מאירים את כל העיר בני ברק. כשהתבוננתי בטיש על הבחורים, על האברכים, וגם על הילדים, ראיתי שאף אחד לא מגיע לטיש כי הכריחו אותו, אנשים מגיעים לטיש לקבל חמץ שבועי לכל השבוע.

אשריכם חסידי דאראג על הזכות שזכיתם, להיות דבקים בצדיק, שנושא ונותן בדברותיו של מקום בתורה, תעינו בהרחבה בדף היומי של היום בבא בתרא דף ח. [ישא מדברותיך - לישא וליתן בדברותיו של מקום]. שזכח שמרן הרבי שליט"א לווה אותנו בבריות גופא בקרוב ממש, לקבל פני משיח צדקנו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ב דף ה, כ"ז סיון תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים ויהיו על מדין לתת נקמת ה' במדין (לא, ג). כי מי שרוצה לעשות מלחמות, כשיסמוך על ה' אז בוודאי יצליח במלחמה, כשלא יתכוין לטובות עצמו, רק לעשות רצון הקדוש ברוך הוא. והפירוש הוא כך, **'החלצו מאתכם'** שלא ילחמו להנאת עצמם, אז בוודאי

'יהיו על מדין' ויצליחו, ובתנאי

שיתכוונו **'לתת נקמת**

ה' במדין' ולא להנאת

עצמם.

(קדושת לוי מטות)

נקודה למחשבה: **ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ג).** פירוש, ככל היוצא מפיו של הצדיק בתפילה ותחנונים, יעשה הקדוש ברוך הוא כרצונו, כמו שאמרנו (מועד קטן טז:), הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה והצדיק מבטלה.

(תפארת שלמה מטות)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661